

LOKALAFDELINGEN I AARHUS KOMMUNE

Formand: Sebastian Jonshøj, Willemoesgade 10, 1, 8200 Aarhus N

Telefon: 6160 3401

E-Mail: jonshoej@gmail.com

Aarhus d. 5. august 2019

Til
Aarhus Kommune
Teknik og Miljø

Bemærkninger til debatoplæg for temaplan:

- SAMMENHÆNG MELLEML NATUROMRÅDER

Danmarks Naturfredningsforening i Aarhus (DN) ser denne temaplan som helt afgørende for at styrke naturen i Aarhus Kommune, såvel kvalitativt som kvantitativt. Både nationalt og internationalt peges der samstemmende på fragmentering og pladsmangel, som de altoverskyggende årsager til den generelle naturforarmelse og dramatiske tilbagegang i biodiversiteten. Den menneskelige arealanvendelse er med andre ord blevet så omfattende og intensiv, at naturen ikke levnes tilstrækkelig med uforstyrrede levesteder.

Grønt Danmarkskort

Kommunen har derfor i KMP2017 identificeret og beskrevet allerede eksisterende og potentielle naturarealer, og øvelsen består i dels en bevarelse af disse – ud fra principperne i brandmandens lov – men ideelt set også i en kvantitativ udbygning og forbedret beskyttelse, samt en mere målrettet forvaltning. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at Grønt Danmarkskort ikke alene må blive et spindelvævstyndt netværk af korridorer, men også skal rumme større opholdsarealer, som i sig selv kan udgøre egnede levesteder for arter der etablerer sig.

Man behøver imidlertid ikke at dvæle længe ved visualiseringen af Grønt Danmarkskort for at erkende det konfliktpotentiale, der eksisterer mellem naturbeskyttelse og traditionel arealanvendelse, og som skaber åbenlyse udfordringer for en inkluderende byudvikling med intentionen om at tilgodese mange forskelligartede interesser.

Størrelsen betyder noget

Jo større et naturområde er, des bedre vil det også kunne understøtte de naturlige processer, som alt andet lige er den bedste forudsætning for en robust og selvforvaltende natur med stor biologisk mangfoldighed. Derfor peger DN på følgende måder, hvorpå man dels kan øge størrelsen af eksisterende naturområder og dels frigøre yderligere areal som kan bidrage til at skabe den fornødne sammenhæng i landskabet:

- Udtagning af landbrugsjord gennem jordfordeling, således at landmanden afstår mindre dyrkningsegnede (lavbunds)jorde, mod erhvervelse af bedre og mere robuste (højbunds)jorde.
- Ekstensivering af landbrugsarealer (mod éngangskompensation) ifm. forbud mod anvendelse af pesticider (drikkevandsbeskyttelse)
- Etablering af strategiske faunapassager ved større infrastrukturprojekter, f.eks. den forestående udvidelse af E45, anlæg af Bering-Beder omfartsvejen og den kommende elektrificering af jernbanen.

- Et varigt ophør af kommercielle land- og skovbrugsaktiviteter på kommunalt ejede arealer, som således vil overgå til lysåben natur eller urørt skov.
- En mere ekstensiv forvaltning af eksisterende kommunale skov- og naturområder (helårsgræsning og urørt skov).

Arealer

Det giver god mening at fokusere på natursammenhænge på tværs af kommunegrænsen – og dermed i periferien af Aarhus Kommune. Men det må selvfølgelig ikke ske på bekostning af en indsats for de potentielle sammenhænge i hjertet af kommunen, tættere på byen. Derfor glæder DN sig over kommunens ambitiøse, igangværende bestræbelser på at erhverve og sammenbinde store, grønne arealer nordvest for byen, fra True til Egådalen. Tilsvarende bør der arbejdes for at sammenbinde Aarhus Ådal med de storslåede naturværdier i herregårdslandskabet syd for byen, ved Giber Å og kysten.

Haver, parker og erhvervsarealer

Der er områder i Aarhus, hvor det vil være ekstra udfordrende at styrke Grønt Danmarkskort fordi de urbane strukturer allerede er særligt massive. Her er egentlige naturområder for længst forvandlet til beboelse, industrikvarterer eller et forgrenet vejnet, som tilsyneladende effektivt forhindrer enhver naturlig sammenhæng.

Haveforeninger og parcelhushaver rummer imidlertid et overset potentiale som led i det netværk af grønne områder, der skal være med til at skabe sammenhæng og spredningskorridorer for naturen, på tværs af kommunen og byen. I modsætning til dyrkningsfladen i agerlandet, findes der ingen argumenter for anvendelse af sprøjtemidler i private pryd- eller nyttehaver eller på offentlige grønne arealer, og der er ingen kommercielle produktionsinteresser som forhindrer målrettede, naturfremmende tiltag på matriklen. Det handler mest af alt om oplysning og holdningsbearbejdelse, således at den enkelte borger slækker lidt på ordensregimet og tillader lidt mere vildskab og liv. Her bør kommunen gå forrest med et godt eksempel og med en offensiv formidlingsindsats overfor byens haveejere.

På samme måde findes der oplagte naturgevinster forbundet med en mere biodiversitetsfokuseret forvaltning af de rigtig mange og store græsplænearealer ved erhvervsdomiciler i industrikvarterer og langs byens indfaldsveje. Med en formaliseret, offentlig kampagne og en konstruktiv vejledning til virksomhederne, kunne man givetvis konvertere titusindvis af kvadratmeter græsplæne til bynær overdrevsnatur. Til inspiration henledes opmærksomheden på projektet *BiodiverCity* i Syddjurs Kommune/Nationalpark Mols Bjerge.

Naturkvalitetsplan og biodiversitetsstrategi

Selve detailforvaltningen af naturarealerne og biodiversiteten i Aarhus Kommune bør fortsat hvile på den eksisterende *Naturkvalitetsplan 2013 – 2030*, som formulerer konkrete målsætninger og virkemidler for indsatsen.

Det står imidlertid allerede nu klart, at der er en bekymrende uoverensstemmelse mellem mål og virkelighed, og lejligheden bør derfor benyttes til en stærkt tiltrængt status og opdatering. Det vil i den forbindelse være oplagt at inddrage og lade sig inspirere af dokumenterne *Forslag til revideret skovpolitik* og *Forslag til biodiversitetsplan*, præsenteret for Teknisk Udvalg af Det Grønne Råd i foråret 2019.

Og endelig bør der selvfølgelig prioriteres de fornødne midler til en effektiv implementering af Naturkvalitetsplanen, herunder til såvel praktiske naturplejetiltag, som til egentlige arealopkøb.

Benyttelse vs. Beskyttelse

De sammenhængende landskaber, hvis primære funktion bør være at understøtte biodiversiteten og naturens spredningsmuligheder tjener samtidig som et sted, hvor vi som mennesker kan udfolde vores rekreative aktiviteter. Det kan i den forbindelse være relevant at påpege det velkendte behov for en balance mellem benyttelse og beskyttelse. Der er et stigende rekreativt pres på især nogle af kommunens skove, og visse lokaliteter kalder på skærpede forholdsregler, således at publikumstrykket ikke kompromitterer sårbar natur.

Fra ord til handling

Alt i alt rummer oplægget mange visionære og gode intentioner for fremtidens Aarhus. DN ser frem til at de følges op af politisk vilje og konkrete initiativer, og glæder sig til at bidrage konstruktivt til en realisering af den grønne omstilling af Aarhus.

Sebastian Jonshøj, formand